# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

**Державний обліковий номер:** 0401U001996

**Особливі позначки:** відкрита

**Дата реєстрації:** 02-07-2001

**Статус:** Захищена

**Реквізити наказу МОН / наказу закладу:**

## II. Відомості про здобувача

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Костенко Світалана Олексіївна
2. Kostenko Svitalana Oleksiyivna

**Кваліфікація:**

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Вид дисертації:** кандидат наук

**Аспірантура/Докторантура:** ні

**Шифр наукової спеціальності:** 03.00.15

**Назва наукової спеціальності:** Генетика

**Галузь / галузі знань:** Не застосовується

**Освітньо-наукова програма зі спеціальності:** Не застосовується

**Дата захисту:** 21-06-2001

**Спеціальність за освітою:**

**Місце роботи здобувача:** Інститут клітинної біології і генетичної інженерії НАНУ

**Код за ЄДРПОУ:** 13722479

**Місцезнаходження:** 03143, м.Київ,вул. Акад.Заболотного,148

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Національна академія наук України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## III. Відомості про організацію, де відбувся захист

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** Д 26.202.01

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

**Повне найменування юридичної особи:** Інститут клітинної біології і генетичної інженерії НАНУ

**Код за ЄДРПОУ:** 13722479

**Місцезнаходження:** 03143, м.Київ,вул. Акад.Заболотного,148

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Національна академія наук України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## V. Відомості про дисертацію

**Мова дисертації:**

**Коди тематичних рубрик:** 34.23.23

**Тема дисертації:**

1. Соматичний мутагенез у мишовидних гризунів як індикатор екологічного забруднення

2. Somatic mutagenes of small rodents as the indicator of ecological pollution

**Реферат/анотація:**

1. Дисертаційна робота містить дані про видоспецифічні особливості цитогенетичної відповіді на низькодозове іонізуюче опромінення у видів мишовидих гризунів, які широко використовуються для біоіндикації екологічного забруднення. Показано, що специфіка цитогенетичної відповіді на генотоксичний вплив пов'язана з каріотиповою стабільністю виду в ареалі його поширення, а також із видовими особливостями морфології хромосом. Підвищена частота міжхромосомних асоціацій за типом робертсонівських транслокацій характерна для видів, у каріотипі яких більшість акроцентричних хромосом супроводжується. Виявлено, що єдиним загальним показником, зміни якого були пов'язані зі змінами рівня радіонуклідного забруднення місць відлову тварин різних видів, є частота одноядерних лімфоцитів з мікроядрами. На основі аналізу каріограм представників різних видів уперше отримано дані про те, що внутрішньопопуляційна гетерогенність відповіді на один і той самий генотоксичний вплив може бути зумовлена відмінностями між тваринами за при сутністю-відсутністю у їх каріотипах високомутабільних ("гарячих") хромосом, які частіше інших залучаються до цитогенетичних аномалій. При використанні

соматичного мутагенезу за різними цитогенетичними характеристиками для оцінки екологічного забруднення, в якості індикаторних покажчиків необхідно враховувати видоспецифічні особливості каріотипів видів мишовидних гризунів. Для полівки-економки типовим є підвищене залучення (відносно інших хромосом) до анеуплодії й асинхронне розщеплення центромер хромосом 10 і 14; для рудої полівки - асинхронне розщеплення метацентричних хромосом; для видів з акроцентричними хромосомами - міжхромосомні асоціації за типом робертсонівських транслокацій. За мінливістю ряду цитогенетичних характеристик найбільш чутливим до хронічного низькодозового опромінення у дослідженому діапазоні доз виявився вид звичайної полівки, найменш стабільний з досліджених в ареалі виду.

2. The thesis includes the analysis of the data about species-specific features of the cytogenetical answer to different levels of low-dose ionizing irradiation. It's shown, that the specifity of the cytogenetic answer to gene toxic influences is connected with karyotype stability of a species in region of their distribution, and also with specificity of chromosome morphology (in particular, the presence in species' karyotype mainly acrocentric autosomes is accompanied by the increased frequency of inter-chromosomal associations on the type of Robertsonian translocations). It's found out also a universal answer's parameter for the investigated species of small rodents to gene toxic influence of different dose (in low-dose spectra) of ionizing irradiation. So, the frequency of one-nuclear bone marrow cells with micronuclei in all investigated species statistically authentically was increased in connection with increase of the level of radionuclide pollution of trap's regions of animals. On the base of the karyogramme analysis of the representatives of various species the data for the first time are received that internal population the heterogeneity of the answer on one and too genotocsik influence can be caused by differences between animals on presence - absence in caryotyp high mutability ("hot") chromosomes, is more often than others involved in cytogenitic of anomaly. At use somatic mutagenes on different cytogenetical to the characteristics as display parameters for an estimation of ecological pollution, it is necessary to take into account species-specific of feature caryotyp of kinds small rodents. So, for root vole(Microtus oeconomus), typical is increased (concerning others chromosomes) in aneuploidy and asynchronous splitting centromer of chromosomes 10 and 14; for bank vole (Clethrionomys glareolus L.)- asynchronous splitting metacentric chromosomes; for kinds with acrocentric chromosomes - inter-chromosomal associations for a type Robertsonian translocations. It is necessary to note, that on varia bility of a number cytogenetical of the characteristics most sensitive to chronic low-doses to an irradiation in the investigated range of dozes has appeared a kind common vole (Microtus arvalis), least stable of investigated in region of a species.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:**

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:**

**Підсумки дослідження:**

**Публікації:**

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПІВ:**

**Впровадження результатів дисертації:**

**Зв'язок з науковими темами:**

## VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Глазко Тетяна Теодорівна

2. Глазко Тетяна Теодорівна

**Кваліфікація:** к.б.н., 03.00.15

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Кунах Віктор Анатолійович

2. Кунах Віктор Анатолійович

**Кваліфікація:** д.б.н., 03.00.15

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Загороднюк Ігор Володимирович Сергій Іванович

2. Загороднюк Ігор Володимирович Сергій Іванович

**Кваліфікація:** к.б.н., 03.00.08

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Рецензенти**

## VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради** Гродзінський Дмитро Михайлович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні** Гродзінський Дмитро Михайлович

**Відповідальний за підготовку облікових документів**

**Реєстратор**

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності** Юрченко Т.А.